

KARTA PRAW PACJENTA

/ w oparciu o Deklarację Praw Pacjenta WHO /

I. Wartości ludzkie a funkcjonowanie systemu opieki zdrowotnej.

1. Każdy ma prawo do poszanowania swojej osoby jako osoby ludzkiej.
2. Każdy ma prawo do samodecydowania.
3. Każdy ma prawo do poszanowania integralności fizycznej i psychicznej oraz do poczucia bezpieczeństwa swojej osoby.
4. Każdy ma prawo do poszanowania swojej prywatności.
5. Każdy ma prawo do poszanowania wyznawanych przez niego wartości moralnych i kulturowych oraz do poszanowania swoich przekonań religijnych i filozoficznych.
6. Każdy ma prawo do ochrony zdrowia na poziomie, jaki zapewniają działania w dziedzinie prewencji i opieki zdrowotnej oraz do wykorzystania możliwości osiągnięcia najlepszego możliwego poziomu zdrowia.

II. Prawo do informacji

1. Informacja o usługach zdrowotnych i o tym, jak z nich najlepiej korzystać, powinna być dostępna dla społeczeństwa, tzn. dla wszystkich zainteresowanych, których to dotyczy.
2. Pacjent ma prawo do przystępnej informacji o swoim stanie zdrowia, rozpoznaniu, postępach w wynikach leczenia oraz rokowaniu.
3. Pacjent ma prawo, za pośrednictwem leczącego go lekarza, do wglądu w dokumentację medyczną odnoszącą się do jego osoby.
4. Pacjent ma prawo, aby wszystkie informacje dotyczące jego osoby uzyskane w związku z udzielanymi mu świadczeniami zdrowotnymi, w tym sam fakt udzielania świadczenia i pobytu w szpitalu, pozostały w tajemnicy chyba, że pacjent sam wyrazi zgodę na ujawnienie tajemnicy.
5. Informacja może być wyjątkowo zatajona przed pacjentem w przypadku, gdy istnieją poważne przesłanki, aby uważać, że przy braku jakichkolwiek korzyści spowoduje ona tylko poważne szkody.
6. Jeżeli życzeniem pacjenta jest zapoznanie się z pełną informacją o złym rokowaniu ma do tego prawo.
7. Informacja powinna być przekazana pacjentowi w sposób odpowiadający jego zdolności rozumienia, przy jak najmniejszym użyciu niezrozumiałe technicznej terminologii. Jeżeli pacjent nie mówi powszechnie stosowanym językiem, należy umożliwić tłumaczenie.

8. Pacjent ma prawo nie być informowanym, o ile przedstawi wyraźne życzenie.
9. Pacjent ma prawo wskazać, kto, jeżeli w ogóle ktokolwiek, ma być informowany w jego imieniu.
10. Pacjent powinien mieć możliwość zasięgnięcia drugiej opinii, a więc prawo do konsultacji przez innego niż prowadzący lekarz.
11. W momencie przyjmowania do zakładu opieki zdrowotnej pacjent powinien poznać z imienia osoby, które będą odpowiedzialne za opiekę nad nim, uzyskać informację o ich statusie zawodowym, a także zapoznać się z przepisami i zwyczajami, które będą kształtować jego pobyt i leczenie.

III. Prawo do wyrażania zgody na zabiegi i leczenie

1. Warunkiem wstępnym dla jakichkolwiek działań medycznych jest świadoma zgoda pacjenta.
2. Pacjent ma prawo nie zgodzić się lub wstrzymać działania medyczne. Następstwa odmowy lub wstrzymania leczenia powinny być starannie objaśnione pacjentowi.
3. Jeżeli pacjent jest niezdolny do wyrażenia swojej woli, a konieczna jest natychmiastowa interwencja medyczna należy zakładać zgodę pacjenta, o ile wcześniej nie wyraził on swojej woli w sposób niepozostawiający wątpliwości, co do odmówienia zgody w danej sytuacji.
4. Pacjent ma prawo do wyrażania zgody lub odmowy ich udzielania na badanie lekarskie, badanie diagnostyczne zabieg operacyjny lub inny zabieg lekarski zlecony przez lekarza dla celów diagnostycznych lub na inne czynności medyczne i pielęgnacyjne oraz do pełnej informacji o ich celu, charakterze i stopniu ryzyka, a także prawo do wyrażenia zgody lub odmowy jej udzielenia na umieszczenie w szpitalu lub innym zamkniętym zakładzie opieki zdrowotnej.
5. Pacjent lub jego opiekun czy też przedstawiciel ustawowy wyraża na piśmie zgodę na zabieg operacyjny w celach leczniczych lub diagnostycznych, na poddanie się eksperymentalnej metodzie leczenia lub diagnostyki oraz na udział w eksperymencie medycznym do celów naukowych.
6. Pacjent ma prawo do odmowy poddania się demonstracjom medycznym dla celów dydaktycznych.
7. Pacjent ma prawo zastrzec, aby nie pobierać z jego zwłok tkanek, narządów lub komórek.
8. W przypadku możliwości zastosowania alternatywnych sposobów leczenia pacjent ma prawo do współdecydowania o wyborze jednego z nich.

IV. Prawo do intymności i poszanowania godności.

1. Wszystkie informacje dotyczące stanu zdrowia pacjenta, faktów medycznych, rozpoznania, rokowań i leczenia a także wszelkie inne informacje natury osobistej muszą pozostawać poufne, nawet po śmierci.
2. Poufna informacja może być udzielana tylko w przypadku wyraźnej zgody pacjenta lub w przypadku, gdy wyraźnie domaga się tego prawo. Zgoda może być założona, jeżeli informację przekazuje się innym osobom sprawującym opiekę nad pacjentem w trakcie leczenia.
3. Wszystkie informacje dotyczące pacjenta i stwarzające możliwość jego identyfikacji powinny być chronione. Ochrona danych musi być odpowiednia do sposobu ich przechowywania. Substancje pochodzące z ciała ludzkiego stwarzające możliwość identyfikacji danych powinny być chronione równie starannie.
4. Pacjent ma prawo zażądać skorygowania, uzupełnienia, wyjaśnienia i/lub uaktualnienia dotyczących go osobistych i medycznych danych, które są niedokładne, niekompletne, dwuznaczne lub nieaktualne albo nieodpowiednie dla potrzeb rozpoznania, leczenia i opieki.
5. Pacjent ma prawo do poszanowania intymności i godności osobistej w trakcie udzielanych mu świadczeń zdrowotnych, a w szczególności do tego, aby przy udzielaniu świadczeń był obecny tylko niezbędny personel medyczny oraz, aby poszanowano jego prywatność poprzez umożliwienie udzielania świadczenia w osobnym pomieszczeniu lub miejscu osłoniętym.

V. Prawo do opieki i leczenia

1. Pacjent ma prawo, aby lekarz lub inna osoba wykonująca zawód medyczny udzieliły świadczenia zdrowotnego bez zbędnej zwłoki.
2. Pacjent będący w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia ma prawo do pomocy każdego będącego w pobliżu zakładu opieki zdrowotnej.
3. Pacjent wymagający zdaniem lekarza niezwłocznego przyjęcia do szpitala, zwłaszcza w ramach ostrego dyżuru ma prawo żądać, aby szpital odmawiający przyjęcia ze względu na brak miejsc, rodzaj udzielanych świadczeń lub ze względów epidemicznych, zapewnił w razie potrzeby przewóz do innego szpitala mającego możliwość udzielenia właściwego świadczenia.
4. Pacjent przebywający w szpitalu ma prawo do zaopatrzenia w leki i materiały medyczne oraz do pomieszczenia i wyżywienia odpowiedniego do stanu zdrowia. Pacjent ma ponadto prawo do otrzymania osobistej bielizny szpitalnej i środków higieny osobistej.

5. Pacjent ma prawo do opieki pielęgnacyjnej przez członka rodziny lub przez inną wskazaną przez siebie osobę, chyba że jest to niemożliwe ze względów epidemicznych lub ze względu na warunki przebywania innych osób w tym samym pomieszczeniu.
6. Pacjent ma prawo do nieograniczonego kontaktu korespondencyjnego i telefonicznego z osobami z zewnątrz z ogólnie dostępnego telefonu, a w wyjątkowych przypadkach również z telefonu służbowego.
7. Pacjent ma prawo do osobistego kontaktu z osobami z zewnątrz. Prawo to może być ograniczone tylko ze względów epidemicznych.
8. Pacjent ma prawo do opieki duszpasterskiej duchownego wyznawanej przez siebie religii i umożliwienia uczestniczenia w obrzędach religijnych organizowanych w szpitalu, a w sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia powodującego w jego odczuciu zagrożenie życia, aby szpital niezwłocznie zawiadomił wskazane osoby lub instytucje oraz duchownego wyznawanej przez siebie religii i umożliwił z nimi osobisty kontakt.
9. Pacjent ma prawo żądać, aby personel szpitala umożliwił wyrażenie mu ostatniej woli w obecności dwóch wiarygodnych świadków lub w obecności notariusza.
10. Pacjenci mają prawo do dobrej jakości opieki, która wyraża się zarówno przez wysokie standardy techniczne jak i przez dobre ludzkie stosunki pomiędzy pacjentem, a osobami sprawującymi opiekę.
11. Pacjent ma prawo do ciągłości opieki włączając w to współpracę pomiędzy wszystkimi dostawcami usług zdrowotnych i/lub zakładami opieki zdrowotnej, które mogą uczestniczyć w rozpoznaniu, leczeniu i opiece.
12. W warunkach ograniczeń, w których instytucje sprawujące opiekę muszą dokonywać wyboru, który, z pacjentów poddany zostanie leczeniu, wszyscy pacjenci mają prawo do rzetelnej procedury dokonywania tego wyboru. Decyzja powinna być podjęta na podstawie kryteriów medycznych i bez dyskryminacji.
13. Pacjent ma prawo wybrać i zmienić swojego lekarza lub inną osobę sprawującą nad nim opiekę lub zakład opieki zdrowotnej, o ile pozwala na to funkcjonujący system opieki zdrowotnej.

VI. Prawa pacjenta nieletniego.

Pacjentowi nieletniemu przysługują takie same prawa, jak pacjentowi dorosłemu, z tym że:

- prawo pacjenta do wyrażania zgody lub odmowy na świadczenia zdrowotne, które mają być udzielone nieletniemu do lat 16, przysługuje osobom reprezentującym jego prawa w myśl odrębnych przepisów;
- zgoda na świadczenia zdrowotne pacjenta nieletniego, który ukończył 16 lat, wymaga potwierdzenia przez osobę reprezentującą jego prawa, jeżeli przepis wymaga wyrażenia zgody na piśmie;
- odmowę wyrażenia zgody na świadczenia zdrowotne pacjenta nieletniego, który ukończył 16 lat, wymaga przedstawienia sprawy sądowi opiekuńczemu, który może udzielić zezwolenia na takie świadczenia, nie dotyczy to przypadku, gdy świadczenie ma być udzielone w przypadku niebezpieczeństwa utraty życia lub kalectwa.

VII. Prawo do skargi.

Pacjent lub osoba reprezentująca jego prawa, jeżeli uzna, że te prawa zostały naruszone, może:

- zwrócić się z interwencją do bezpośredniego przełożonego osoby udzielającej świadczenia zdrowotne, a następnie do dyrektora zakładu;
- w razie niezadowolającego załatwienia sprawy zwrócić się o jej rozpatrzenie przez radę nadzorczą zakładu opieki zdrowotnej a następnie do organu, który utworzył i prowadzi zakład;
- jeżeli naruszenie prawa dotyczyło fachowej czynności medycznej, zwrócić się do okręgowej izby lekarskiej, bądź do okręgowej izby pielęgniarek i położnych;
- skierować sprawę do sądu powszechnego, jeżeli w wyniku działania lub zaniechania zakładu opieki zdrowotnej lub osoby wykonującej zawód medyczny naruszono dobro osobiste pacjenta lub wyrządzono szkodę materialną w rozumieniu kodeksu cywilnego.